

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

לך לך - ז' מר-חשון

(חלק ב')

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת לך לך, ביח מרחשון, ה'תשפ"ה (ב)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2024
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

לך לך – ז' מר-חשון

54

הגבול, כי אם שהזמן עד שבעה בחשון הוא עדיין המשך העלי' לרגל דחג הסוכות, וכמפורש בש"ך⁷, "דכל פעם שהיו ישראל עולים לרגל לא היו יכולין להגיע לבתיהם אחר הרגל אלא בט"ו יום והי' דומה להם כאילו הם עדיין בארץ ישראל עסוקים בעניני הרגל כל זמן שלא היו עוברים⁸ הנהר הגדול נהר פרת".

והיינו, שז' מרחשון הוא היום המדגיש את גמר ההילוך והעלי' לרגל – היום שמציין את הירידה (מן העלי'). ירידתם של בני ישראל משלימות הקדושה בבית המקדש בירושלים, והגיעתו של כל אחד למקומו, "תחת גפנו ותחת תאנתו"⁹, בארץ ישראל או בחוץ לארץ¹⁰, עד לאחרון שבישראל (בחוץ לארץ) בהגיעו לנהר פרת.

55

א. ז' מרחשון חל לעולם בפרשת לך לך¹. וע"פ הידוע² שיש שייכות בין מועדי השנה (מלשון "מיועד" – זמן מיוחד) לפרשיות השבוע שהם חלים בהם, מובן, שגם ז' מרחשון קשור בתוכנו לפ' לך לך [ובפרט שז' מרחשון חל לעולם בפ' לך כנ"ל, שלא כמועדים אחרים שקביעותם בפרשיות שהם חלים בהם משתנה משנה לשנה].

והנה אודות ז' מרחשון איתא במשנה³, שזהו היום שבו "שואלין את הגשמים", "ט"ו יום אחר החג, כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת", וכן נפסק להלכה ברמב"ם⁴ ובשולחן-ערוך⁵, שבארץ ישראל מתחילים לשאול את הגשמים בז' מרחשון.

ומובן, שאין זו סיבה שלילית בלבד, כדי שהגשם לא יגרום צער לאדם מישראל עד שיגיע⁶ לביתו בסוף

הגשמים". וראה גם לשון רש"י תענית** ד, ב (ד"ה אית) ובר"ח ור"ג שם. אבל בפרש"י שם** (י, א): כלומר ביאת מים לנהר פרת שהוא רחוק יותר. ובמאירי שם מפורש יותר, "לנהר פרת ולא ירבו מימיו כ"כ עד שלא יוכלו לעבור". וראה לקמן הערה 10.

(7) חו"מ סמ"ג סקמ"ז.

(8) ראה הערה 10.

(9) מ"א ה, ה.

(10) כ"מ מלשון הש"ך הנ"ל, "הם עדיין בא"י... שלא היו עוברים הנהר הגדול נהר פרת", היינו שהי' עולין לרגל מחו"ל. ונמצא שגם בשבילים אחרו השאלה. וכ"מ לכאורה מלשון המאירי

(1) בתחלת השבוע (ביום א') או באמצע השבוע (יום ג' או ד' – כבשנה זו, תשמ"ב), או בסוף השבוע – ביום ו'.

(2) של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב.

(3) תענית י, א.

(4) הל' תפלה פ"ב הט"ז.

(5) או"ח ר"ס קיז. ובשו"ע אדה"ז שם.

(6) כ"ה בשו"ע אדה"ז, ולא יעצרנו הגשם".

וכ"ה בריטב"א תענית שם, "שלא יעצרו הגשם בחזרתם כו"ם". ולכאורה כ"ה הכוונה ברע"ב למשנה תענית שם, "ולא יפסיקום הגשמים". ובפרש"י ב"מ (כת, א ד"ה כדי), "ולא ידביקוהו

(**) ולהעיר מנד"ח כללי הפוסקים ס"ח אות ג (כךך ט א'תתי, א) אם הירושו לתענית הוא לרש"י.

(* אלא שמומשיך, ונמצאת מכשילן לעתיד לבא".

וא"כ דרוש ביאור, איך ישכנו יחד ב' הענינים, שבתוכנם הפכיים הם זה מזה.

ובפרט שהענין הנ"ל דז' מרחשון אינו ענין שהי' שייך רק בזמן שבית המקדש הי' קיים, בזמן שעלו לרגל, אלא הוא שייך גם לבני ישראל בכל הזמנים. ולכן „שואלין את הגשמים” בז' במרחשון בארץ ישראל גם בזמן הזה, כפסק רבינו הזקן בשולחן-ערוך¹³ „אף לאחר החורבן”¹⁴ היו מתאספים ג"כ מכל הסביבות¹⁵ בירושלים¹⁶ לרגל כמו שעושים גם היום לפיכך¹⁷ לא בטלו תקנת חכמים שתקנו השאלה בארץ ישראל בז' במרחשון.”

והדבר נוגע בכל המקומות, גם

ב. ולפי זה צריך להבין את השייכות לפ' לך, שבה מדובר ומודגש ההיפך – „לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך” – ההליכה והעלי' (דאברהם) ממקומו וארצו, לצאת מחוץ לארץ (חרן) וללכת לארץ ישראל.

ואע"פ שתיכף בתחלת הפרשה מסופר גם „וירד אברם מצרימה”¹¹ – הרי ידוע שתוכנה העיקרי של כל פרשה מרומז בשמה, ובפרשתנו בשם „לך לך”, המורה על ההליכה מחוץ לארץ והעלי' לארץ ישראל. ועוד ועיקר – רוב הפרשה ככולה עוסקת בהיות אברהם בארץ ישראל.

וכיון שכל ענין בתורה הוא הוראה, הרי בוודאי ישנה הוראה הן בפרשת השבוע (כידוע¹² תורת רבינו הזקן ש„יש לחיות עם הזמן”, „עם פרשת השבוע”), והן בענינו של ז' מרחשון –

13) שם. והוא מר"ן תענית שם. הובא בב"י לטור שם. לבוש שם. וראה קרבן נתנאל על הרא"ש תענית שם ס"ד אות ת. הגהות יעבץ לב"מ שם.

14) ראה גם שהש"ר פ"א, טו (ב). פ"ח, ט (ג). מהר"ץ חיות נדרים כג, א.

15) ראה לעיל הערה 10 ובשוה"ג הב' שם מתשב"ץ, ובמקומות שבהערה שלפנ"ז.

16) בלבוש שם „מתאספים יחד בירושלים כל הדרים סביבותי”.

17) בר"ן שם: ומפני עולים הללו ראוי שנאחר השאלה שהיא היתה עיקר התקנה*. ומלשונו משמע קצת שיש בזה (מעין) הגדר דעלי' לרגל (וכדמשמע בהש"ר ותשב"ץ שם. ועוד). שלכן מאחרין בשבילן השאלה, משא"כ מלשון אדה"ז „לפיכך לא בטלו כו", משמע שהוא רק הנהגה טובה כו' וכיו"ב. וראה שו"ת נוב"י מהד"ת או"ח סי' צד. שו"ת מהר"ץ חיות קו"א לעבודת ביהמ"ק. ואכ"מ.

הנ"ל „עד שלא יוכלו לעבור*”, וכן מפורש בפרש"י לרי"ף תענית שם „כשחזרו לבבל מן ארץ ישראל לאחר הרגל”**. אבל בשו"ע אדה"ז מפורש „כדי שיגיע האחרון שבישראל שעלה לרגל לביתו לנהר פרת שהוא מקום ישוב היותר רחוק מירושלים” (וראה בי"מ שם. תוי"ט למשנה תענית שם). ובפסקי התוס' תענית ס"ט „הרחוקים מנהר פרת כגון בני בבל לא היו עולים לרגל” (וראה תוד"ה מאל"י פסחים ג, ב. משנה למלך הל' קרבן פסח בתחלתו). ואכ"מ.

11) יב, יו"ד.

12) ספר השיחות תש"ב ע' 29 ואילך. ולהעיר שתורה זו שמע כ"ק מו"ח אדמו"ר מאבני מוצש"ק פ' לך לך.

* ועד"ז הוא בלבוש שם: ולכך לא היו מתחילין גם אחר החורבן עד ז' מרחשון כדי שיגיעו לבתיהם. אלא שכתב לפנ"ז „אע"פ שלא היו עולים לרגל מ"מ היו מתאספין כו”.

* ולכאורה כ"ה לפרש"י במשנה הנ"ל (כנ"ל הערה 6).

** ולהעיר משרת תשב"ץ ח"ג סי' רא' „שעדיין הם עולים לרגל ממצרים ושאר ארצות”.

החושך²⁵, ממילא נפעלת עלי, „לך לך“, בישראל^{25*}.

[ובדוגמת המבואר בכמה מקומות בנוגע לירידה הכללית – ירידת הנשמה למטה²⁶ בעולם הזה, שע"י עבודתה למטה בדברים בגשמיים, לעשות את העולם דירה לו ית', הרי היא מתעלה למעלה יותר מכפי שהיתה מתחילה (לפני ירידתה למטה²⁷)].

אמנם אין זה מספיק כדי לבאר את השייכות לפ' לך לך כפי שהיא בפשוטו של מקרא²⁸, שתוכנה הליכת אברהם מחוץ לארץ לארץ ישראל, ושמדגש בה הענין ד„לך לך“ ע"י ההילוך מחוץ לארץ לארץ ישראל.

ד. ויובן זה בהקדם החילוק בין המעמד ומצב דישראל בעלייתם לרגל, שהיו אז „לפני ה'“²⁹, ובין מעמדם ומצבם בהיותם כל אחד במקומו „תחת גפנו ותחת תאנתו“ – ולא „לפני ה'“. זו כמובן ירידה ביחס למעמדם ומצבם

בחוץ לארץ¹⁸, כדבריי¹⁹ הש"ך²⁰, שאם כותבים בשטר „אחר הרגל“, פירושו „ט"ו יום אחר הרגל“, ע"פ המשנה הנ"ל, „ואע"ג דהשתא אנן בגולה מ"מ לשון אחר הרגל נמשך מהם“.

ג. עצם הענין, שבעבודתם של ישראל בשוכם לביתם מבית המקדש ישנו עילוי – שמצד זה י"ל שנקרא הדבר „לך לך“, המורה על עלי' – הרי הוא מובן: דוקא בשעה שבאים בני ישראל איש איש לביתו ולמקומו, ואדם חורש ואדם זורע²¹, אזי עושה כל אחד מעניניו הגשמיים דירה לו ית' בתחתונים²², ע"י התורה והמצוות, וכל מעשיך יהיו לשם שמים²³, ובכל דרכיך דעהו²⁴.

בשעה שנמצאים בירושלים ובבית המקדש בזמן הרגל – כל זה אינו שייך (כל כך). לפי שאין אז כל עסק בעבודת האדמה, בהליכה לפרקמטיא וכו' ובכלל בעובדין דחול – בתחתונים“.

אבל מ'ז מרחשון ואילך (כאשר מתחילים בני ישראל לשוב לעסקם בחרישה וכו', לעשות מדברים תחתונים דירה לו ית'), יתרון האור מן

(25) לשון הכתוב קהלת ב, יג.

(25*) ראה בארוכה בכ"ז לקמן ע' 381 ואילך.

(26) ראה אוה"ת פרשתנו (כרך ד') תרפת, סע"א – שענין „לך לך“ קאי על ירידת הנשמה בגוף.

(27) ראה אוה"ת שם תרעט, א: לך לך שיהי בבחי' מהלך ולא בבחי' עומד, ושם ע"ב: שזהו עיקר פי' לך לך. וידוע (תו"א ל, סע"א. ובכ"ח) שזהו העילוי שנעשה בהנשמה ע"י ירידתה למטה שנעשית בבחי' מהלך.

(28) משא"כ לפי הזרה ב„לך לך“ שההליכה היא מלמעלה למטה – תו"ח פרשתנו פט, ב. אוה"ת שם (כרך ו) תרעט, ב. וראה ד"ה ויאמר גו' לך לך תשל"ח (נדפס לקמן ע' 295 ואילך).

(29) כנאמר בכמה כתובים על ביהמ"ק או גם בנוגע לירושלים (ראה יב, ז. יח. כג. וראה זכחים לב, סע"א ואילך. קיט, ב. יומא מה, ב.) ואכ"מ.

(18) אף שלהלכה בחו"ל שואלין ס' יום אחר התקופה (טושו"ע ודאדה"ז או"ח שם). ולהעיר מתענית (ד, ב) דמשמע דדברי ר"ג הם גם בבבל (גלות). עיי"ש.

(19) ונוגע גם להלכה בשאלת גשמים, טעה היחיד ושאל מטר מ'ז מרחשון ואילך אינו מחוייב לחזור „שו"ע אדה"ז שם סו"ס א. וש"ג“.

(20) חו"מ סמ"ג סקמ"ז.

(21) ברכות לה, ב.

(22) תנחומא נשא טו. במדבר"ר פי"ג, ו. תניא פל"ו.

(23) אבות פ"ב מי"ב.

(24) משלי ג, ו. טושו"ע או"ח סרל"א.

משא"כ שליח, אף שאינו במקום המשלח, הנה מאחר שעושה את הדבר (בעיקר) רק עבור המשלח, אזי עשיית השליח היא כאילו המשלח עשה; או יתירה מזו, שהמעשה גופא מתייחס למשלח, היינו שהמשלח פועל ע"י השליח; עד לאופן הנעלה ביותר³³ ב„שלוחו של אדם כמותו“ – כמותו ממש, היינו, שאין זאת רק שמעשה השליח וכח המעשה שלו נעשים כמותו דהמשלח, כי אם שהשליח גופא נעשה מציאות המשלח [ולכן מועיל הדבר גם בענינים שהמשלח צריך לעשות בעצמו דוקא³³].

ה. וי"ל שמעין זה הוא החילוק (ברוחניות) בין עבודת ישראל בעלייתם לרגל בהיותם „לפני ה'“ (במקום הבעלים) ובין עבודתם, תחת גפנו ותחת תאנתו:

בעלייתם לרגל, נתקיים בהם „יראה כל זכורך את פני האדון ה'“³⁴, את פני ה' אלקיך³⁵ ראיית אלקות – „וכדרך

בהיותם „לפני ה'“, אבל ישנה עלי ועילוי דוקא ע"י היותם במקום רחוק, ולא „במקום אשר יבחר ה'“.

וי"ל מעין דוגמא לדבר בנגלה – החילוק בין שכיר לשליח: שכיר, עבודתו בדרך כלל היא במקומו של הבעלים, או ב(מקום) נכסי הבעלים; משא"כ שליח בדרך כלל אינו במקום הבעלים (כמרומז בלשון „שליח“ גופא – שנשלח הלאה מן המשלח); ואף עשייתו והתעסקותו אינה בחפצי הבעלים דוקא. שליח היינו – שעושה איזה מעשה שיהי עבור המשלח.

57

גם בתוכן הענין יש חילוק בין שכיר (וכיו"ב) לשליח: שכיר, כל עשייתו לתועלת עצמו, כדי לקבל שכרו ואליו הוא נושא את נפשו³⁰; לאידך, המושג דשליח הוא, שהפעולה והמעשה שעושה הם (בעיקר) לא לעצמו אלא) עבור המשלח³¹.

ולכן, בשכיר, לפי שענינו הוא מה שעושה עבור עצמו, מצינו שקלא וטריא אם המעשה שלו יכול להיות כמעשה השוכרו, שיהי נחשב כאילו בעל הבית עשה את המעשה³²;

(30) תצא כד, טו.

(31) אף שלפעמים גם „פועל“ הוא שליח ונאמר ע"ז ל' „שליחות“ (ראה לדוגמא ב"ק קטז, סע"א ואילך), הרי נק' פועל, „השוכר את הפועל“, אלא שמשמשים בל' שליחות כיון שבמציאות עושה דבר במקום הבעה"ב. אבל אין בזה (שלימות) הגדר דשליחות.

(32) בב"מ (י, א) „שאני פועל דידו כיד בעל הבית הוא“, וי"א שהוא רק לדעת רב נחמן, ולא להלכה (ראה תשובות רע"א תנינא סי' קיב). ועפמש"כ כמה אחרונים (הובאו ונסמנו באוצר מפרשי התלמוד לב"מ שם) בזה, יש לומר שגם לדעה זו אי"ז ענין דשליחות. ואכ"מ.

וצ"ע בשו"ע אדה"ז חאו"ח סי' רמג ואילך (וש"ג). ושם סי' רמג סו"ד „שלענין שליחות אין לחלק בין עושה לטובת המשלח בין עושה לטובת השליח בין כך ובין כך שלוחו הוא.“
ואולי השליחות בשבת כשהנכרי עושה מלאכה עבורו אינו ענין השליחות בכלל, כיון שסו"ס אינו מן התורה אלא רק „יש שליחות לחומרא“ (לשון אדה"ז שם ר"ס רמג). וכמה פרטי דינים שם האיסור הוא כי „נראה הדבר כאילו עסק זה בשביל הישראל וכיו"ב. ועצ"ע.
(33) ראה בארוכה לקח טוב להר"י ענגל בתחלתו. וראה שו"ע אדה"ז חאו"ח קו"א לפרס"ג סק"ח.

(34) תשא לד, כג.

(35) שם, כד.

– כמותו, „כמותו ממש“⁴² דהקב"ה כביכול.

ו. ועפ"ז מובן מה שהעבודה דז' מרחשון, עת החזרה מן העלי' לרגל, נקראת „לך לך“:

אמיתת ענין ההליכה היא דוקא כאשר ההולך מתעלה לדרגא חדשה לגמרי, הנעלית באין ערוך מדרגתו הקודמת, כידוע⁴³.

וכיון שלפני זה, בעלייתם לרגל, עבודתם היתה יראה כל זכורך, מציאותם הם, שהם בתור נבראים יראו וירגישו אלקות, נמצא, שהעבודה תחת גפנו גוי, שענינה להשלים את כוונתו ורצונו של הקב"ה, היא הליכה באין ערוך – אין ערוך בין נברא לבורא⁴⁴.

ולכן העבודה דתורה ומצוות (לעשות לו ית' דירה בתחתונים), החל מז' מרחשון, קשורה לענין ז' „לך לך“.

ז. ע"פ כל הנ"ל יובן גם הקשר לשם הפרשה „לך לך“, העוסקת בהליכת אברהם מחוץ לארץ ישראל:

אברהם אבינו, עוד בהיותו בחוץ לארץ, פרסם אלקות ופעל על הבריות לעבוד את ה' – „את הנפש אשר עשו בחרן“⁴⁵, כמסופר בארוכה במדרשי

שבא לראות כך בא לראות³⁶ – ישראל באו לראות ו„לספוג“ את גילוי האלקות שבבית המקדש³⁷. ראיית ה„עשרה“³⁸ ניסים שנעשו לאבותינו³⁹ בבית המקדש ו„מקום שכינה, כהנים בעבודתם לויים בדוכנם וישראל במעמדם“⁴⁰ – כל זה הוא כביכול ענין לתועלת עצמם, שהם מרגישים את גילוי השכינה ו„שואבים“ ממנו להרות את נפשם (בדוגמת הנשמות בגן עדן ש„נהנין מזיו השכינה“⁴¹).

ואילו פנייתם משם וחזרתם איש איש למקומו (בז' מרחשון), הרי אינה כדי לראות את פני גוי, כדי לקלוט ולהרגיש אלקות (שהרי אדרבא, ענין זה הי' בידם באופן נעלה הרבה יותר בהיותם „במקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכן שמו שם“, „לפני ה“, בירושלים בבית המקדש).

אלא כדי להשלים את כוונת ושלחות הקב"ה לקיים תורה ומצוות, ובכללות – לעשות לו ית' דירה בתחתונים;

ולפיכך דוקא עי"ז נעשה כל אחד מהם שליח, שלוחו של אדם – העליון

(36) חגיגה בתחלתה. וראה אוה"ת ס"פ וירא קג, ב ואילך.

(37) ראה לקו"ת ברכה צח, ב. ושם: עי"ז כל הנשמות מתבטלין כנר בפני האבוקה כו' עי"ז ש.

(38) אבות פ"ה מ"ה.

(39) ראה תשב"ץ הנ"ל (בשוה"ג להערה 10) שלכן היו עדיין עולין לרגל „כי עדיין נשאר מהניסים שהם בירושלים כו“.

(40) תוד"ה כי מציון (ב"ב כא, א). וראה רשב"ם ראה יד, כג.

(41) ברכות יו, א. רמב"ם הלכות תשובה פ"ח ה"ב. ראה תניא ספ"ד.

(42) לקו"ת ויקרא א, ג.

(43) ראה תו"א ס"פ וישב, אוה"ת שם (בראשית כרך ה' ע' תתקיג ואילך). המשך תרס"ו ע' תצו. ובכ"מ.

(44) שלכן „יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב“ (אבות פ"ד מ"ז), כי בעוה"ב הוא התענוג והנח"ר של הנברא שהוא בא"ע להתענוג של הנורא שבתשובה ומעשים טובים בעוה"ז. ראה המשך וככה תרל"ז פ"ב.

(45) פרשתנו יב, ה.

„עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתי בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי הי' אלקי השמים ולא אלקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא הי' רגיל בארץ“:

אף שגם בחוץ לארץ פרסם אברהם אלקות בעולם, עם כל זה „לא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא הי' רגיל בארץ“⁵²; דוקא ע"י „ויקרא שם בשם ה" בהיותו בארץ ישראל (אחר הציווי „לך לך“), „הרגלתי בפי הבריות“⁵³.

בסגנון אחר: פרסום האלקות בהיותו בחוץ לארץ, כיון שהי' ע"פ הכרתו הוא, הי' באופן כזה, שהעולם הוא דבר נפרד הבטל לאלקות; משא"כ הפרסום לאחר הציווי „לך לך“, שבא מצד ציווי הבורא, הי' באופן ד, ויקרא שם⁵⁴ בשם ה' אל עולם⁵⁵ (ולא „אל העולם“), שהעולם והאלקות הם כביכול מציאות אחת⁵⁶.

ט. וזה גם תוכן אריכות לשון הכתוב „לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך (אל הארץ אשר אראך)“: ההדגשה כאן אינה שאברהם ילך לארץ

חז"ל⁴⁶, וכמו שמבאר הרמב"ם⁴⁷ בפרטיות „והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבוד אלא לאלוה העולם ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסך כדי שיכירוהו כל הברואים הבאים כו' והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעו שיש אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד כו'“.

אבל מאחר שכל זה הי' מצד מה שהכיר את בוראו, „השיג דרך האמת והבין קו הצדק מתבוננתו הנכונה“, נמצא, שמה שפרסם אלקות הי' מצד „הכיר" דידי, הכרתו הוא באלקות,

ו„כיון שהכיר וידע התחיל להשיב תשובות כו' – שהלך להודיע „שאינן זו דרך האמת שאתם הולכים בה“.

ח. ועל זה (ולאחרי זה) בא ציווי הקב"ה – „לך לך“. ומאז התחיל אצל אברהם סדר עבודה חדש: גילוי אלקות מצד ציווי ה'⁴⁸ – בתור שלוחו של הקב"ה⁴⁹.

ולכן הנה דוקא בבואו לארץ ישראל נאמר „ויקרא בשם ה" ⁵⁰, אף שגם קודם לכן פרסם אלקות בעולם, כנ"ל: בזה מספרת לנו התורה, שאין זה (רק) שפרסם אלקות גם בארץ ישראל, אלא (שאחר ציווי ה' „לך לך“) הי' זה באופן אחר לגמרי, ע"ד פירוש רש"י⁵¹:

(46) ראה גם פרש"י נח יא, כח.

(47) הל' ע"ז פ"א ה"ג.

(48) להעיר מפנים יפות כאן.

(49) להעיר גם מצפצ"פ תרומות נעתק בצפצ"פ עה"ת ח"ש כד, א: דאברהם (הי' בו ד' גדרים) בן ג' הוה בו אמונה שכליות כו' כשהי' בן עה (שהוא בצאתו מחרן) התחיל עשיית המצות.

(50) פרשתנו יב, ח.

(51) ח"ש כד, ז.

(52) ראה בארוכה בביאור פרש"י זה לקו"ש חט"ו ע' 158 ואילך.

(53) להעיר מרמב"ם שם שמסיים שלפני יציאתו לחרן „כיון שגבר עליהם בראיותיו כו'“ ורק אחר „שהגיע לארץ כנען“ כ', „עד שיחזירוהו לדרך האמת עד שנתקבצו אליו אלף אלפים ורבבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העיקר הגדול הזה“.

(54) ראה רמב"ם שם: עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא שנאמר ויקרא שם בשם ה' אל עולם. (55) וירא כא, לג. וראה סוטה י, סע"א ואילך.

(56) לקו"ת תבא מב, ד. מג, ג. המשך תער"ב פרק קלג. ועוד.

ההכנה לחיבור עליונים ותחתונים שבמתן תורה⁵⁹.

יוד. וזוהי ההוראה שיש ללמוד מ'ז' מרחשון, אשר חל, כנ"ל, לעולם בשבוע זפ' לך לך – הזמן שבו, גם בזמן הגלות, יוצאים מ"עסוקין בעניני הרגל" ונכנסים לימות החול⁶⁰: צריך כל אחד לדעת, שדבר זה אינו צריך לגרום לו לרגש של עצבות ח"ו, אלא אדרבה, עליו לעשות זאת בשמחה גדולה, ביודעו שדוקא בעבודה זו נעשה שליח ה' – שלוחו של אדם כמותו ממש – להשלים את הכוונה העליונה לעשות לו ית' דירה בתחתונים;

וזה יהי' בגילוי ממש בכל העולם כולו בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כאשר, ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר⁶¹.

(משיחות ש"פ לך לך תשמ"א)

ישראל, אלא (העיקר) – היציאה⁵⁷ מ(מציאותו –) „ארצך“ „מולדתך“ „בית אביך“

– וכמו שמבואר הדבר בחסידות⁵⁸: „מארצך“ – מרצונותיך, „ומולדתך“ – מהרגליך (ומדותך), „ומבית אביך“ – מחכמתך (אב וחכמה) – דאע"פ שאצל אברהם ה' כל זאת בקדושה ואלקות, מכל מקום הרי זה „מארצך וממולדתך ומבית אביך“, רצונותיו הוא, המדות ומוחין שלו (אמנם דקדושה, אבל מציאות דקדושה), „אל הארץ אשר אראך“: עליו ללכת אל הארץ (העבודה) אשר (ובאופן ש)הקב"ה מראה –

וזה פעל באברהם עליו שלא בערך, שנעשה שליח ה', דע"ז נעשה צותא וחיבור דהנברא עם הבורא, וזו היתה

60

59) משא"כ עבודתו לפני' (ראה לקו"ש חט"ו ע' 84 ובהערות 13, 14 שם. וש"נ).
60) ראה לקמן ע' 301 ואילך, וש"נ. קונט' ויעקב הלך לדרכו תש"מ (נדפס לקמן ע' 367 ואילך). וש"נ. לקמן ע' 381 ואילך. ובכ"מ. 61) ישע"י מ, ה.

57) ראה משכיל לדוד כאן בפרש"י ריש פרשתנו, שהדיוק בפרש"י שלא נאמר לך לך על הליכתו לארץ ישראל (כרגיל בקרא בכ"מ) כ"א על יציאתו, ע"ש.
58) ראה סד"ה לך לך תש"ה. ועוד. לקמן ע' 305 ואילך. לקו"ש ח"א פ' לך ע' 18.

